

NÕUKOGU SOOVITUS,

12. juuli 2011,

milles käsitletakse Läti 2011. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Läti ajakohastatud lähenemisprogrammi (2011–2014) kohta

(2011/C 215/03)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega,

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 20. jaanuaril 2009 vastu otsuse 2009/290/EÜ ⁽²⁾ anda Lätile kolmeks aastaks keskmise tähtajaga rahalist abi vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 143. Otsusele lisatud vastastikuse mõistmise memorandumis, mis allkirjastati 28. jaanuaril 2009, ja selle hilisemates lisades on ette nähtud majanduspoliitilised tingimused, mille alusel finantsabi antakse. Otsust 2009/290/EÜ muudeti nõukogu otsusega 2009/592/EÜ ⁽³⁾. Vastastikuse mõistmise memorandumis viimane lisa allkirjastati juunis 2011.
- (2) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia – Euroopa 2020. aasta strateegia –, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (3) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta; ⁽⁴⁾ mõlemad dokumente koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (4) Komisjon võttis 12. jaanuaril 2011 vastu esimese igaaastase majanduskasvu analüüsi, mis vastavalt Euroopa 2020. aasta strateegiale tähistab ELi majanduse juhtimise uue tsükli ja majanduspoliitika integreeritud eelkoordineerimise esimese Euroopa poolaasta algust.
- (5) Euroopa Ülemkogu kiitis 25. märtsil 2011 heaks eelarve konsolideerimise ja struktuurireformide prioriteedid (kooskõlas nõukogu 15. veebruari ja 7. märtsi 2011. aasta järelduste ning komisjoni igaaastase majanduskasvu analüüsiga). Ülemkogu rõhutas vajadust pidada esmatähtsaks eelarve usaldusvärsuse ja riigi rahanduse jätkusuutlikkuse taastamist, tööturereformide abil töötuse määra vähendamist ning uute jõupingutuste tegemist majanduskasvu toetamiseks. Ta kutsus liikmesriike üles viima neid prioriteete ellu konkreetsete meetmete abil, mis lisatakse nende stabiilsus- või lähenemisprogrammidesse ja riiklikesse reformikavadesse.
- (6) Euroopa Ülemkogu kutsus laiendatud euroala paktiga ühinenud liikmesriike 25. märtsil 2011 üles esitama õigeaegselt kohustused, mis lisatakse nende stabiilsus- või lähenemisprogrammidesse ja riiklikesse reformikavadesse. Läti lähenemisprogramm ja riiklik reformikava sisaldavad üldist viidet laiendatud euroala paktile. Euroopa Ülemkogule 17. mail 2011 saadetud kirjas tõstetakse esile lähenemisprogrammis ja reformikavas sisalduvaid konkreetseid kohustusi ja meetmeid 2011. aastal, mis on kooskõlas laiendatud euroala pakti eesmärkidega.
- (7) Läti esitas 29. aprillil 2011 oma 2011. aastal ajakohastatud lähenemisprogrammi aastateks 2011–2014 ja 2011. aasta riikliku reformikava. Vastastikuse seose arvessevõtmiseks hinnati lähenemisprogrammi ja reformikava üheaegselt.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 79, 25.3.2009, lk 39.

⁽³⁾ ELT L 202, 4.8.2009, lk 52.

⁽⁴⁾ Kehtivus 2011. aastal tagatud nõukogu 19. mai 2011. aasta otsusega 2011/308/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 138, 26.5.2011, lk 56).

(8) Läti majandus kasvas 2000.–2007. aastal kiiremini kui muude ELi liikmesriikide majandus, kajastades lähenemisperspektiive, väliskapitali sissevoolu ja väga suurt tarbimishõudlust. Majandus kuuenes siiski üle ja seda osaliselt ekspansiivse makromajanduspoliitika tõttu. Tekkis märkimisväärne tasakaalustamatus, mida ilmestab jooksevkonto puudujääk 22,3 % SKPst 2007. aastal ja 13,1 % SKPst 2008. aastal, mille järel tabas riiki 2008.–2009. aastal kõige suurem majanduslangus kogu ELis. SKP reaalkasv kahanes selle ajavahemiku jooksul 25 % võrra tippväärtusest, sest sisenõudluse kokkukuivamist võimendas üleilmse kaubanduse järsk langus. Läti tööhõive määr, mis varem oli üks ELi kõrgemaid (75,8 % 2008. aastal), langes 10 protsendipunkti võrra ja riigi rohkem kui 18 %-line töötuse määr on praegu üks ELi kõrgemaid. Valitsemissektori eelarve puudujääk oli 2009. aastal 9,7 %, kuid tänu konsolideerimismeetmetele vähenes see 2010. aastaks 7,7 %-ni. Selle tulemuse taga on märkimisväärsed finantssektori stabiliseerimismeetmed, mille maht ulatus 2009. aastal 1,1 %-ni ja 2010. aastal 2,3 %-ni SKPst.

(9) Võttes aluseks määruse (EÜ) nr 1466/97 kohase ajakohastatud lähenemisprogrammi hinnangu, on nõukogu arvamusele, et lähenemisprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on realistlik, ehkki 2011. aasta inflatsioon võib olla alaprognoositud. Lähenemisprogrammi keskpika perioodi eelarvestrateegia eesmärk on vähendada valitsemissektori eelarve puudujääki allapoole kontrollväärtust 3 % nõukogu 7. juuli 2009. aasta soovitusel sätestatud tähtajaks. Arvestades meetmeid, mida on rakendatud alates soovitusel kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk, ja ajakohastatud lähenemisprogrammis osutatud täiendavat konsolideerimist, on 2011.–2012. aastaks kavandatud eelarve kohandamine nõutavaga kooskõlas. Stardipositsiooni arvestades ei ole lähenemisprogrammiga ette nähtud keskpika perioodi eesmärgi saavutamist programmiperioodi lõpuks, samal ajal kui kavandatud eelarve kohandamine keskpika perioodi eesmärgi saavutamiseks pärast ülemää-

ruse eelarvepuudujäägi kõrvaldamist võiks kiirendatud hoo sisse saada 2013. aastal. Lähenemisprogrammis kavandatud eelarve konsolideerimine tugineb peamiselt kuludele. Eelarve-eesmärgid ei pruugi täituda, sest lähenemisprogrammis ei ole esitatud täielikku teavet seatud eesmärkide saavutamiseks võetavate meetmete kohta. Need meetmed tuleks esitada järgnevas eelarvetes. Riigi rahanduse jätkusuutlikkust ähvardavaid riske aitaks vähendada keskpika perioodi esmase puudujäägi vähendamine vastavalt lähenemisprogrammis kavandatule.

(10) Komisjon on hinnanud lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava. Komisjon on võtnud arvesse mitte üksnes nende asjakohasust Läti fiskaal- ja sotsiaal-majandusliku poliitika jätkusuutlikkuse, vaid ka ELi eeskirjadele ja suunistele vastavuse seisukohast, pidades silmas vajadust tugevdada ELi majanduse üldjuhtimist ELi tasandi panuse lisamise kaudu tulevastes siseriiklikesse otsustesse. Asjaomast tausta silmas pidades rõhutab komisjon tungivat vajadust rakendada kavandatud meetmeid vastavalt nõukogu otsusele 2009/290/EÜ,

SOOVITAB LÄTILE JÄRGMIST:

rakendada meetmeid vastavalt otsusele 2009/290/EÜ, mida on muudetud otsusega 2009/592/EÜ ja mida on täiendavalt täpsustatud 20. jaanuari 2009. aasta vastastikuse mõistmise memorandumis ja selle hilisemates lisades, eelkõige viimases, 7. juuni 2011. aasta lisas.

Brüssel, 12. juuli 2011

Nõukogu nimel
eesistuja
J. VINCENT-ROSTOWSKI